

a központi számítógép esetleg éppen akkor nem üzemel, amikor a bemutatót beütemezték.

Ezeknek a zavaró tényezőknek a kiküszöbölése céljából készült a *Mediatron*, amellyel nagyobb hallgatóság részére lehet olcsóbban, ismétlések esetén újabb költségek nélkül, kevesebb fáradsággal és kockázattal szemléletesen oktatni az on-line keresést.

Az on-line keresőszolgáltatások felhasználói részben vezetők (döntéshozók), részben közvetítők (a keresések lebonyolítói), részben pedig végső felhasználók (kutatók, szakemberek). A *Mediatron* programjai alkalmazkodnak a különböző felhasználói csoportok igényeihez.

A programok részint *informatív jellegűek* (céljuk csupán az on-line keresés lehetőségének a bemutatása), részint *oktatásiak* (céljuk a konkrét, gyakorlati ismeretek átadása és gyakoroltatása).

A közvetítők számára tartott tanfolyamok három naposak, és egy-egy szakterületre orientáltak. A tanfolyam során elemzik az információkeresés aktuális problémáit, részletesen foglalkoznak az adott szakterület szempontjából releváns adatbázisokkal, a retrospektív keresés és a szelektív információterjesztés kérdéseivel és ezek adminisztratív vonatkozásaival.

A már kidolgozott és más intézmények által is megvásárolható programok között szerepel pl. egy olyan program is, amely a teljesen kezdők számára nyújt bevezetést az on-line keresésbe. Egy másik program a DIALOG, az ORBIT IV és az ELHILL III keresőprogram utasításkészletét és kinyomtatási lehetőségeit mutatja be. A szalag bármikor megállítható; így pl. ha valamelyik hallgató kérdést tesz fel, az oktató további kiegészítő magyarázatot iktathat be. Külön program ismertet meg a különböző keresési technikákkal (csonkolás stb.) Egy további program ugyanannak a kérdésnek több adatbázis révén történő megválaszolásával érzékelteti, hogy a különböző strukturájú adatbázisok más és más megközelítést, keresési módszert igényelnek.

A programok másik csoportja a *hallgatóságtól aktív részvételt igényel*. A program vizuális vagy auditív úton utasítja a hallgatót egy-egy meghatározott feladat elvégzésére. A hallgató akkor egy gombnyomással megállítja a szalagot, bebillentyűzi választát, majd újabb gombnyomással ismét elindítja. Ennek hatására a képernyőn megjelenik a helyes válasz, amellyel ellenőrzés céljából a hallgató összehasonlítja a sajátját.

Jelenleg 12 oktató program készült el, egy sor újabb, egymáshoz modulárisan illeszthető program kidolgozását pedig tervezik.

VICKERY, A. – BATTEN, A. M.: Development of multimedia teaching packages for user education in on-line retrieval systems = On-line Review, 2. köt. 4. sz. 1978. p. 367–373./

(Szántó Péter)

25 éves a berlini Tudományos Tájékoztatói és Tudományos Könyvtárügyi Szakiskola

1954 augusztusában alapították meg az NDK-ban a *Tudományos Tájékoztatói és Tudományos Könyvtárügyi Szakiskolát*. Az intézmény nappali és levelező tagozatán tájékoztatói szakembereket, csak nappali tagozatán pedig könyvtárosokat képeznek. Ez utóbbiak a tudományos és szakkönyvtárakban helyezkednek el. Az iskolában végzettek száma 1500, többségük az NDK és más szocialista országok könyvtáraiban, tájékoztatói intézményeiben tevékenykedik.

A szakiskolában évente 300 hallgató tanulhat, a tanári kollektíva 18 főből áll.

A szakiskola fennállásának 25. évfordulója alkalmából *jubileumi ünnepsorozatot tartottak 1979 októberében*. A rendezvénysorozat keretében találkoztak a szakiskola volt hallgatói, kiállításon szemléltették az elért eredményeket, és tudományos kollokviumot tartottak, amelyen a középfokú könyvtáros- és tájékoztatói szakemberképzés problémáit vitatták meg.

/MARKS, E.: Zum 25 jährigen Bestehen der Fachschule für wissenschaftliche Information und wissenschaftliches Bibliothekswesen Berlin. = Zentralblatt für Bibliothekswesen, 93. köt. 6. sz. 1979. p. 241–242./

(Vermeš Mária)

Beszámoló a pittsburghi on-line tanfolyamról

A pittsburghi egyetem könyvtárosképző tanszéke (*Graduate School of Library and Information Science, University of Pittsburgh*) havonta háromnapos on-line tanfolyamot szervez a bibliográfiai adatbázisok használatáról. Havonta más-más rendszert oktatnak, és rendszerként egyszerre három-három file-t ismertetnek meg a résztvevőkkel, illetve tesznek hozzáférhetővé a számukra. A tanfolyam valamennyi résztvevőjének saját terminál és modem áll rendelkezésére, ami még az Egyesült Államokban is szinte egyedülálló.

Az on-line képzésen kívül más oktatási módszereket is alkalmaznak. Három tanár folyamatos ügyeletet tart, és a hallgatók bármikor tanácsot kérhetnek tőlük. A tanárok által használt terminál három nagy tv-képernyőre van kapcsolva, így instrukcióik helyes volta egyértelműen bemutatható. A tanfolyam dia-vetítéses előadással kezdődik. Ez a bibliográfiai adatbázisok